

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Հերկայ 1897 տարեշրջանի Պոռնոգրաֆիկ համար տարեկան 10ֆր " " 1/2 " 5 " Արտասահմանի համար " 12 " " " 1/2 " 6 " Կանխիկ վճարելի	Համակ դրամ եռալն խրկել հետեւեալ հասցեով ԽՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԼՐԱԳՐՈՅ ՎԱՌՆԱ (ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ) Редакция на вѣстникъ „Иравункъ“ ВАРНА (България).	Rédaction du journal „Iravounk“ VARNA (Bulgarie)	Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւնք եւ չեն զրկուիր եւ յարմար դատ. ուսմաներն միայն կը հրատարակ. ուրիւ ամբողջովին կամ մասամբ: Ծանոցմանց տողը 20 սանթիմ. երեքէն աւելի անգամներու համար 20 աւ 100 զեղ կը լինի:
---	--	--	---

ՈՒՌԱՍԱՄԵՐ ԹԵ ԱՆԳԼԻԱՍԵՐ

(Շար. նախ. քիւնէն եւ վերջ)

Ինչպէս ուրիշ ամէն Անգլիա-
սերներ, մեր Անգլիայի իրաւունքի
ընդգրկման ալ կը պնդէ որ եւ-
թէ Անգլիա չըլլար, Ռուսիա կըլ-
լա՞ծ պիտի ըլլար այն փոքր ազ-
գերը, զորս ազատեց թուրք բռ-
նութեան ձեռքէն: Այս առար-
կութիւնը պարզ ենթադրութիւն
մըն է զուրկ պատմական հիմքի.
սակայն եթէ ճշմարիտ ալ եղած
ըլլար, սա միայն պիտի հաստատէր
թէ մենք ուրիշ ազգերու պէս
ուստական կըլլող քաղաքականու-
թեան դէմ Անգլիայէն պաշտ-
պանուելու համար՝ պէտք է որ
նախապէս Ռուսիոյ համակրու-
թիւնը շահինք եւ անոր շնորհիւ
թօթափենք թուրքին լուծը:

Ուրեմն այս առարկութիւնը
բնաւ փաստ մը չէ մեզ դէմ. ընդ-
հակառակը:

Եթէ «Հայկական ինքնօրինու-
թիւն մը Հայաստանի մէջ ամէն
տեսակէտով վտանգաւոր է Ռու-
սիոյ շահերուն», եւ եթէ իրօք
Ռուսիա միշտ պիտի հակառակի
մեր ինքնօրինութեան Մեծ-Հայ-
քի մէջ, այդ աւելի պատճառ
ըլլալու է իրեն՝ նպաստելու մեր
ազատագրութեան փոքր-Հայքի,
Միջագետքի ու Կիլիկիոյ մէջ,
ուր մեզ համար բուական տեղ
կայ ապրելու եւ զորս Ռուսիա
առ այժմ՝ գրաւելու եւ իւրացնե-
լու ծրագիրը չկրնար տաճել,
գիտնալով որ անոր գործադրու-
թիւնը տրամագծապէս հակառակ
է բոլոր Եւրոպայի ամենէն կեն-
սական շահերուն, եւ թէ հինգ
մեծ տէրութիւնները առանց բա-
ցառութեան միշտ պատրաստ պի-
տի ըլլան արգելելու Ռուսիան
Միջերկրականի շատ մասնաւոր,
որովհետեւ Միջերկրականի տի-
րելով՝ չափազանցութիւն չըլլար
ըսել թէ Ռուսիա Եւրոպայի գե-
րեջխանը կը դառնայ:

Եւ եթէ Ռուսիա ստիպուած է
ետ կենալ այդ երկիրները ոչ-
խարհակալիւ գիտաւորութիւնէն,
միւս կողմէն իր շահերը կը պա-

հանջեն որ անոնք ուրիշ մեծ տե-
րութեան մը ձեռքը չանցնին.
ուստի երբ թուրք պետութեան
խարխլած հիմքը սկսին տատա-
նել ու անոր կործանումն անխու-
սափելի դառնայ, հաւանականա-
բար Ռուսիա մէկ կողմէն, Եւրո-
պա միւս կողմէն պիտի նախընտ-
րեն այդ երկիրները յանձնել հայ-
կական ինքնօրէն կառավարու-
թեան մը խնամքին քան իրենց մէ-
ջ մեծ տէրութիւններէն՝ մէկուն:

Ստոյգ է որ ըստ երեւոյթին
Ռուսիա 20 տարի է ի վեր փո-
խած է իր քաղաքականութիւնը
հանդէպ Արեւելքի քրիստոնեայ
ազգերուն եւ թուրքիոյ. երբեմն
առաջիններուն պաշտպան կը
հանդիսանար զիրենք ճշող կա-
ռավարութեան դէմ. այսօր ի իրօք
պետութեան թեւաքաղութիւնը
կառնէ Հայերուն եւ Յոյներուն
դէմ: Բայց խորին իմաստութիւն
հարկաւոր չէ համոզուելու համար
թէ Ռուսիոյ նոր քաղաքականու-
թիւնը առժամային եւ աւելի դի-
ւանագիտական դարձածք մըն
է՝ որ մօտ ապագայի մը մէջ անհետ
պիտի կորնչի՝ պատեհ ժամանա-
կին տեղի տալու համար թրքա-
կործան քաղաքականութեան, որ
Ռուսիոյ պատմական պաշտօնէն,
աշխարհագրական դիրքէն եւ բնա-
կան անյղիլի շահերէն բխող, միակ
տեսական քաղաքականութիւնն է
իրեն համար. կրնանք հետե-
ւաբար ապահով ըլլալ որ այս
երկրին արդի քաղաքականութեան
թրքասէր երեւոյթը վաղանցուկ
է եւ խալաւթիկ:

Կընդունինք որ եթէ Սան-Սթե-
ֆանօի դաշնագրութենէն մին-
չեւ այսօր Ռուսիայէն ներշնչուե-
լինք ու գործէինք, դուրս գար
Հայաստան ինքնօրէն եղած չզի-
տի ըլլար. քանի որ ուստի
գիւստապիտութիւնը առկալին
ժամանակը հասած չնկատիր ա-
րեւելեան խնդիրը վերաբանալու,
հաւանականաբար չպիտի թողուր
որ կանխահա շտրվումներ ընե-
լինք, այլ պիտի խրատէր մեզ որ
քիչ մը ժամանակ ալ համբերենք:
Սակայն այդ պարագային մէջ,
եթէ Սուլթանը համարի կառա-

վարութիւնը յեղափոխական շար-
ժումներէ տարբեր պատրուակներ
փնտռէր եւ յօրինէր հայկական
ձարդերը կազմաւորելու համար,
Ձարին բերնէն ելած բառ մը մի-
այն պիտի բաւէր կատեցնելու
ոճագործներուն բազուկը. մեզ
դէմ խուլ հակակրութիւն մը կը
տաճէ այժմ Ռուսիա եւ Ձարը
չարասանեց այդ բառը. անտու-
րբ մնաց ու իրեն անտարբերու-
թեան հետեւեցան միւս տէրու-
թիւնները, որոնք ամէնքն ալ
չաճ ունէին զինք շոյելու: Մնաց
մեզ միայն Անգլիոյ պղատունա-
կան համակրութիւնը, որ սան-
թիմ մը իրական արժէք չունե-
ցաւ, վառագիւղիւ իրարմանի,
հասմով, ցամաքային ոչ մէկ տե-
րութեան շահերուն հետ հաշտուող,
ո եւ է երկրի հետ դաշնակցելէ
խոյս տուող քաղաքականութեան
չնորհիւ՝ ինչպէս ամէն խնդիրնե-
րու, նայապէս եւ հայկական խնդ-
րին մէջ չունեցաւ եւ չէր կրնար
ունենալ իրեն համակրող կամ ի-
րեն հետ համերաշխ ընթացող
մէկ երկու մեծ տէրութիւններ:
Ռուսիա, Ֆրանսա, Գերմանիա
եւ Աւստրիա որոց հաւանութեամբ
միայն պիտի կրնայինք մեր ա-
զատութիւնը գտնել, լի են ան-
վստահութեամբ եւ կասկածներով
կամ խորին, անհաշտ հակառա-
կութեամբ Անգլիոյ նկատմամբ,
մինչդեռ, ինչպէս ըսինք, Ռուսի-
ան շոյելու ստիպուած են Ֆը-
րանսա եւ Երրեակ դաշնակցու-
թիւնը: Կը տեսնենք ահա թէ իս-
կապէս ո՛ւր փնտռելու է մեր գըլ-
խուն հասած անլուր աղէտներուն
պատճառը:

Մեր յարգելի ընդգրկման
ալ իր բացատրութիւններով զորս
նուիրած է ապացուցանելու համար
թէ մենք Եւրոպայի այժմեան
քաղաքականութեան զոհ գացինք,
անուշագոյն կերպով խոստովանած
է թէ Անգլիա ուրիշ տէրութեանց
հանդէպ իր կողմացեալ կամ մե-
կուսացեալ դիրքին պատճառաւ
անյաջողութեան մպստուեցաւ մեր
խնդրին մէջ:

Մենք ալ նոյն բանը կըսենք.
համաձայն ենք ուրեմն այս կէտի

վրայ՝ սա տարբերութեամբ սակայն
որ մենք Անգլիոյ այս քաղաքա-
կան դիրքէն, ուրիշ տէրութեանց
մէջ հզօր դաշնակից կամ բարե-
կամ շունենալէն կը հետեւցնենք
որ հայ ազգը ալ դադարելու է
այդ երկրէն օգնութիւն սպասելէ,
մինչդեռ մեր ընդգրկման քաղ-
հակառակ կուզէ որ դարձեալ
մեր ազատութիւնը Ալպիոնի դա-
ւակներէն սպասենք: Տրամաբա-
նութիւնը ո՞ր կողմն է:

Յաջորդ թիւով ցոյց պիտի ան-
թէ գլխաւորապէս ինչ պատճառով
Ռուսիա իրեն դարձուց մեզմէ եւ
այն համակրութիւնը զոր ուստ
կառավարութիւնը հայ ազգին հա-
մար անհրաժեշտ կը զգար երբեմն,
հակակրութեան փոխուեցաւ Ս.
Սթեֆանօի դաշնագրութեան կըն-
քումէն յետոյ:

Այս մասին մեզ առաջնորդ եւ
հիմ պիտի ունենանք պատմական
մեծ կարեւորութիւն ունեցող պրու-
թիւն մը, որուն մէկ պատճէնը բա-
րեբախտաբար մեր ձեռքը հասաւ
այս օրեր:

Ընթերցողին կը մնայ այս ա-
մենը կարգադէ եւ խոկալէ ետքը
դատել թէ ուստապէ՞ր քաղաքա-
կանութեան մը հետեւելու ենք թէ
անգլիապէս:

ՁԵՐԲԱՎԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ԱՌԹԻԻ

Այս շաբթուան ամենէն շատ
խօսուող նիւթն եղաւ Տօթթ. Գա-
րագաշի անուանը բողոքոտիքը դար-
ձող ձերբակալութեանց լուրը:

Հիմա ամենքս ալ կըսենք թէ
ներելի չէր Տօթթորին. ոստիկա-
նութեան բանտին մէջ հարկաւա-
ւոր հայի լեցուին միմիայն. . .
լեցե՛ք. . . 20 ոսկիի համար, որ
ուզուած է յեղափոխութեան հա-
մար: Հաւանական է կարծել որ
գործին վախճանը արիւնոտ ըլլայ,
եւ օր մը լսենք թէ գնդակ մը կամ
դաշոյն մը գետին փռած է գի-
տուն մը դաւաճանի սեւերուն մէջ:

Ինչ, Տօթթորը գէշ մարդ է.
20 ոսկիի չափ զոհողութիւն ընել
չէ՞ր գիտիր իր ազգին համար:
Եթէ հայ մը, կամ մանաւանդ

բժիշկ հայ մը, եւրոպական լուսաւորութեան օգտուող մարդ մը, այդչափ սիրտ չունի. թող տալու էր զանի իր 20 ոսկիներովը, ա՛մէն պատիժէ աւելի մեծ պատիժ է միջոց չտալ անոր որ օր մը սուրանց կարենայ ըսել թէ ինք իր գրամէն նպաստ տուած է հայոց փրկութեան գործին:

Բայց ինչպիսիք այսպէս չէ: Ա՛մէն հայ կրնայ ինքնին վկայիլ որ մէկ տարիէ ի վեր ալ բան չմտայ, աղտեղութիւն, հայհոյութիւն, թշնամանք, անարգանք, — որ հայոց փրկութեան գործին նուիրուածները իրարու երեսի չչարտննէ. Լոնտրոնէն թարիւղ, Բարիլէն Լոնտոն, Ալթէնքէն Վառնա, Ռաւաճուգ, Ֆիլիպէ, Ալեքսանդրիա, Գահիրէ, Ամերիկա, վերջապէս ուր որ հայեր կան, ուր որ մարդիկ համը չեն, գրիչ ու թուղթ կայ, նորանոր յայտնութիւններ, նոր ինտուիցիոններ մէջանող երան, շինուեցան զիրար թշնամանելու, յեղափոխութեան գողեր, դաւաճաններ կոչելու համար: Տպուած թուղթերը, յայտնի է որ թուղթի պէս ամեն կողմ թռան, ամեն տեղ տարին այդ հայհոյութեանց, յայտնութեանց, գոտութեանց, հերձուածներու տխուր լուրերը. և՛ գործէն դուրս ելող մարդիկ որոնք առ ժամանակ մը ոգեւորուած էին արեւէն տաքցող թմրած միջատներու պէս, յանկարծ տխրեցան ու բոլորովին սուռած մնացին, մէկ կողմէ աւազելով անկեղծ ջանքեր, եղական անձնանուիրութիւններ, տրուած գրամներ և միւս կողմէ անհամար զոհեր ժողովուրդի մը ծոցին մէջ, որ յուսով, միմիայն չոր յուսով անտրտուն չտուաւ ամէն բան:

ԲՈՒՆՈՒԹԵԱՆ ԶՈՂԵՐ

(ԲԱՆԱԲԱՎԱՆ ԱՔՍՈՐԵԱՆԻ ՅԵՏԱՍԱԿԱՐԱՆԻՅ)

Ա.

18** թուի զեկտեմբերի մի ցուրտ ու լուսնակայ գիշեր էր: Հիւսիսային Ռուսիոյ փոքրիկ ու խուլ Գ. քաղաքը, քաղաքական աքսորեալների բնակավայրերից մէկը, ընկղմած էր խորին քնի մէջ: Դրսի ցուրտը գրեթէ 41 աստիճան էր: Նոյն իսկ մահաշունչ ցրտին սովոր Ռուսը չէր համարձակուի դուրս գալ իր տաքուկ բնակարանից:

Ռուսները իրենց տները տաքացնում են սառցապատ հայրենիքի ցըրտին համեմատ: Իմ փոքրիկ սենեակս էլ չափազանց տաք էր, և ևս գրեթէ խեղդում էի այդ նեղ ու մաշկ խցիկում: Հազար ու մի տեսակ մշտնջեն խռովել էին իմ տաքացած զըլխում, ես հազիւ էի կարողանում շնչել: Կուրծքս սեղմում էր: Թէ և արդէն երկու ամիս էր որ ես ապրում էի այս հեռու, խուլ և ինձ համար ամեն բանով օտար անկիւնում, սակայն բոլորովին չէի ընտելացել խորդ երկրի պայմաններին և չէի ազատվել

Հիմա ըսեք, բժիշկը կրնա՞ր Յեղափոխութեան անունով գրամ տալ, քանի որ ամեն կողմէ, նոյն իսկ Յեղափոխականներու բերնէն ամէն օր լսեց ու կարգաց թէ ա՛տոնք գողեր են, ստորաքարչ, պորտաբոյծ թաւաղիղներ են: Ասկէ զատ, չէ՞ր կրնար նոյն իսկ կասկածիլ որ իրեն գիւղերը զուցէ դաւադիրներ էին ոստիկանութեան կողմէ: Չէ՞ր կրնար ենթադրել նոյնպէս թէ խաբէրանք էին, որոնք, հայոց Յեղափոխութիւնը պատրուակ բռնած, չափահագործութեան ելած են՝ ի վնաս բուն Յեղափոխութեան: Այս ա՛մէն կասկածանքները, դատաստաններն ու ենթադրութիւնները կրնար ընել և գուցէ աւելին, վասն զի՝

Յեղափոխութեան ամենէն տաք օրերուն մէջ՝ հրապարակը լիցան էր կեղծ կնիքներով ու վարձկան Յեղափոխականներով:

Չէյթիւնի դէպքերուն ժամանակ ամեն կողմ խաբէրանք ելան ու խնդ հայերուն ամենէն քնքուշ զգացումները շահագործեցին:

Հիմա, Յեղափոխականներ են որոնք ամէն կողմ փռել կը հանեն թէ չըլլայ որ դրամ տաք:

Ժողովուրդի անհատ մը, որ սոսկ դիտող է և տեղեկութիւն ունի այդ ամէն անցուդարձէն, ի՞նչպէս կը համարձակի ձեռքը զրպանը կոխել և ունեցածէն բաժին հանել անարակի չափերէ:

Փոքրիկ անցքերը քիչ մը խոչըրցնելով և գործերուն բռնկիք ուղղութեանը հետեւելով, դժուարին չէ ըսել թէ օր մը գուցէ այն պիտի դէպքեր իրարու յաջորդեն, որոնք շատ սուղի նստին մեղի, և

այն տոներ վայ, վայ անչափ զոհերու: Իրաւ, գէշ մարդարէութիւն մըն է, բայց ի՞նչ օգուտ, դէպքերը կիրքերուն հետեւ շարուած կերեւան, վարագուրին տակ կեցող թատերական անձերու նման չուանը քաշուածին պէս՝ ամենքն ալ մէջտեղ պիտի գան իրենց դերին մէջ:

Ես չեմ կարծիր որ, թող Յեղափոխական, աղին հայ մը երբեք կարենայ հանդուրժիլ որ հոն գիւտասեւ ըլլայ գուշակուած ձախարհ դէպքերու, ուստի Յեղափոխականներուն անհրաժեշտ պարտքն է՝

Չիրար չթշնամանալ:
Սուս շինծու չարախօսութիւն չընել:

Անհատական զեղծումները որդիել:

Անձնական տկարութիւնները զոսւղի և ժողովուրդը, որ ամեն բան տուաւ, իր կորուստներուն, ջախջախուած յոյսերուն և փրկուած երազներուն առջև՝ անմխիթար չձգել պառակտումներու և կիրքերու փոթորիկին մէջ:

Հ.

ԲՈՒՆԱԴՈՒՔԻ ԱՐԿԱՑԻՆ ԱՌԹԻԻ

Սրտի անհուն վշտով և արտասուելով կարգացնիք, մենք ա՛մէնքս, Ռուսաճուրի ահուկի աղէտին մանրամասնութիւնները:

Ազահ շահագործութեան մը շտապումն ու լեռնի միջոցներն են որ առաջ բերած կը թուին այս զժախտութիւնը, ձեռնարկի մը մէջ, որ ամէն բնականորէն և մանրադնին նախազգուշութիւններու կը կարօտէր:

Թարթում սողեցին մօրուքս, ընչացքս ու յօնքերս: մի խօսքով ես ամբողջովին սպիտակեցի:

Սակայն ես ցուրտ չէի գգում, աւելի թարմացած՝ ուրախ սրտով եւ աշխոյժ քայլերով առաջ էի գնում: Դիտում էի հրաշալի երկինքը, ապշում վեհ լուսնեան վրայ եւ առաջ անցնում, էլ ոչ հոգս եւ ոչ մի ճնշող միտք ինձ չէր առնջում:

Վերջապէս քաղաքից դուրս եկայ. առջեւ ձգվում էր փոստային անձայր ճամբան եւ ձիւնային անդր ովկիսանոց: Սպիտակ երկիրը, կաթնադոյն երկինքը իրար էին խառնվել. միայն տեղ տեղ քարացած ձիւնը զրկվում էր լուսնի շողերի հետ եւ դիւթական փայլով պլպլում. կարծես թէ այդ անասնաման հարթութեան վրայ ազանդի փշրանքներ չաղած լինէին:

Ճամբան, մի հսկայական գաղարուն վիշապի պէս, ոլոր մուր ձգվում էր անասնաման տարածութեան մէջ. նրա երկու կողմերում անկված մայրի ծառերը մահաշունչ ցրտից ստուկ քար էին դարձել եւ հսկայական կմախքների ձեւ առած՝ մարդու վրայ սարսափ էին ազդում: Սակայն եթէ այդ ահաբեկ կմախքները չը լինեն, ո՞վ է իմանում քանի ճամբորդ զոհ կը գնայ ոռոտական սարսափի փոքին ու հրուշակուոր զայրերին: Այդ կմախքները

Մեզ անկ չէ պատասխանատուութիւնները ճշգիւ: Թող ձեռնհաս իշխանութիւնները զբաղին այդ խնդրով: Ներումը կամ պատիժը չէ որ պիտի կարենայ վերականգնացնել հարիւրաւոր դժբախտ զոհեր, ընդ որս զաղթական հայեր, որոնք հայ ազգին կողմանէ կարծես աւանդական դարձած տուրքը վճարած են մարդազոհութեան անյաղ կուռքին:

Սուս շինծու անգամ չէ որ հայերս զոհեր կուտանք վառօդարանի մը պայթման: Մաքրի գիւղի և Ազատլըի թրքական գործարանները երբ որ Տատեանց բացարձակ վարչութեան ներքեւ էին, և հայ գործաւորներ կը գործածուէին, տարի չէր անցնել որ հարիւրաւոր գործաւորներ շանթաւար չըլլային վառօդի պայթումէն: Կրնանք ըսել թէ Տատեաններու հեռացումը այդ գործէն, փրկարար աղբեղութիւն մը ունեցաւ շատ մը հայ գործաւորներու վրայ: Այն ահուկի արկածներ զրեթէ մոռցուած էին անցեալի խաւերուն մէջ, երբ ահա Ռուսաճուրի պայթումը ամենէն սրտաճմիկ յիշատակները կը նսրոգէ:

Սխալացած և յօշոտուած դիւաններու առջեւ, թող գան հիմա ըսել թէ հայերը աշխատանքէ կը խորշին, թէ անբարոյականացած են ու միայն ողորմութեամբ կուզեն ապրիլ: Այդ դիւանները վերկայ և պերճախօս ապացոյցներ են թէ հայերը առհասարակ, բաւ է որ իրենց միջոց մը ցոյց տրուի ձեռքերին զբաղեցնելու, պատրաստ են հոն սլանալ, փոխվ չէ թէ կրակի մէջ ըլլայ թէ ջուրի վրայ:

Ռուս մեծիկի համար մի մի փարոսի դեր են կատարում այդ ձիւնային ուկիւսները:

Այդ ոլորտներ ճամբան գնում հառնում է միջոց: Սրբի խորքերը, միջոցն այն հանքերը, ուր գետնի տակ աշխատում է տաժանակիր աշխատանքի մատնված շղթայակալ աքսորեալը: Ահա տեղ մութ ու խոնաւ փոսերում, իր բաժնի ու մուրճը զարկելով, արիւն քրտինքի մէջ եփվելով՝ աշխատում է թշուառ աքսորեալը եւ իր աղէկաւոր մեղեդիների ձայնը խառնում ժանգոտ եւ իր միտք քրեծող շղթաների զրնգոցի հետ:

Ես քայլում եմ եւ հիանում. ի՞նչ ազատ ստրկութիւն, ի՞նչ անասնաման մեծութիւն, որչա՞փ ազգու խաղաղութիւն, և ես՝ մեն մենակ Հեռու ծանր մտքեր, հեռու ստրկութիւն, աշխարհ իմն է, այստեղ ազատ է, ազատ եմ եւ ես:

Ահա հեռում երեւում է մի սեւ կէտ. այդ մօտակայ եղբնու անտառն է, դարուն, ամառ, աշուն եւ ձմեռ միշտ թարմ, միշտ կանաչ, մշտնջենական կեանքի ի՞նչ կենդանի պատկեր: Ես շատ եմ սիրում այդ անտառը: Նրա ծառերում կայ մի փոքրիկ տափարակ, որի հարթութիւնը խաղաղութեան են ստանի չափ թմբեր:

ՎԱՐԴՈ

(Շարունակելի)

Երբ թրքական քսոմինիկ վայրագութիւններու առջեւ դադարեալ հայու կեանքը վերի վայր յեղաշրջեցաւ, դիւրին ու ապաքան ոչնչացան, այդ տագնապալի բոպէին, եթէ ոմանք վհատման ճիրաններու մէջ, մարդկային արժանապատուութեան պարտեաց մէջ լծերացան, ուրախաբեր լծէ կամքի և քաջութեան այնքան ապացոյցներ ալ երեւացին որոնցմով տոկուն ու չարքաշ նկարագրի մը երեւոյթնները բացորոշ պարզուեցան:

Կիներ սեռանք, իրենց համեստ ու հանգարտիկ տուններուն թագուփին, որոնք բնականութեան և մշակի մանր աշխատանքէն չի փախան, կզմնտր փոխադրեցին, արտերու մէջ բըրտինք լծափեցին: Ու այրեր՝ որոնք օրուան ամէն մէկ վայրկեանը, արեւուն տապին և ձըմբան փուփին տակ քարէն հանեցին իրենց օրապահիկը:

Եւ այս տենդոտ աշխատութեան մէջ, արգարութեան հակառակ կըլլար, եթէ մոռնայինք լծուել նաեւ հայ դեռատի աղջիկները, որոնց մեղուաշան գործունէութիւնը սփոփանքով կը դիտուէին: Ամենքն ալ իրենց մատներուն ծայրը ճարպիկութիւն մը ունէին նպաստելու ընտանեաց պէտքերուն և երբեմն ամբողջ ընտանիք մը իսկ խնամելու:

Կիւմանանք նաեւ լծէ Ռուսոնքի աղէտին զոհերուն մէջ կը գտնուէին բազմաթիւ հայ մանուկներ: Ո՛հ, այն փոքրիկ Օննիկները, Հայկերը, Արամները, զպրոցի գրասենիքներուն վրայէն խլուած և փողոց նետուած այդ հէգ աղաքները...

Դժուար է ինծի առանց սրտիս խորը յուզում մը զգալու անոնց տառապնալ դէմքերը դիտել: Եւ սակայն քաջ են անոնք. կացութեան ծանրութեան գիտակ՝ հասուն մարդու լըլուլիւն ունին: Ապրել պէտք է, կաշխատին, օրը տասը արուեստ կը փոխեն, կը վազեն, կերթան, կուգան, ապրանքնին ծախելու ոչ ջաք կը խնային ոչ պերճախօսութիւն. ու այս ամենը հայրիկին և մայրիկին օգտակար ըլլալու համար: Եւ ուրախ ալ են, ինչպէս ամեն աշխատաւոր, ու կը ժպտին այդ սիրուն հայ սղաքները: Դիւրեւ խոստած են, հիմա իրենք են որ արդէն նեցուկ դարձած են իրենց դժբախտ ծնողաց: Ի՛նչ ուրախութիւն:

Ի՛նչ կը խորհէին տղաքը, երբ այդ մահացու նիւթերով կը խաղային. անշուշտ հայրենեաց փրկութեան խօսքն էր որ ճշուողել կուտար անոնց չրթերուն, երբ ահա փաղափառ աղէտը, վերջը կը գուժէր իրենց և գործակիցներուն կեանքերուն:

Կը զգանք այս գիտկներուն առջեւ լծէ մարդկային ամեն սովորական ըմբռնում կը մարի մեր ներսիդին, լծէ կաշակերպինք: Մեր սրտին լծոյնը կարծես մեր ամբողջ արեան մէջ կը խառնուի, գազան կը գառնանք, տենդոտ և անպուշտ, գազան՝ որ մոռնալն մը միայն ունի, վրէժ... ո՛չ նիւթին, ո՛չ շահագործողին դէմ, այլ մեր անողոր լծնամին, մեր համայն տառապանաց ժահրաւոր աղբիւրին, մեր դարաւոր դահճին, վրա լծքին դէմ...

Կարծես վայրի լծնամին, իր հալածանքի խառնուրդ փոխ տուած նոյն իսկ անշուշտ նիւթերու, մեղ կը խոցէ մինչեւ մեր ապաստանարանին խորը, ուր փախած ենք իսլամի անիծեալ տեսքէն ու դժոխային վարժանքէն...

Խոնարհի՛նք գործով մեր տաւրախտ եղբայրներուն և զաւաւաց դիտկին առջեւ, արցունք մը անոնց սիրելի յիշատակին, յորդանք և մեծարանք անձնուրաց աշխատաւորին, հայ գաղթականին:

Գաւառ-Արշալիր

ԼՐԱՔԱՂ

— — —

Դարձեալ կտակ Ռուսահայերէն:

Տիկին Կատարինէ Գրիգորեան Թանգարտի յուլիս 13ին մեռաւ թիֆլիզի մէջ: Իր հանգուցեալ ամուսինը, Իսահակ Թանգարտի, ողջութեանը բարեձեւ եկեղեցի մը շինել տուած էր իր ծախքով և կինն ալ յետոյ երկու երկար շէնք ու շարք մը խանութներ շինել տուած էր այս եկեղեցիին դաւիթը: Այս շէնքերէն մէկը աղջկանց դպրոց է. իսկ միւսները վարձու տրուած են կըլթարանին յանձնաձեւմանը համար: Արդ, հանգուցեալ տիկինը այս բոլոր շէնքերը կտակել է դպրոցին: Ասկից վատ 1,000 ֆր. կտակել է հաւաքարի եկեղեցիին, 500 բուպ կոյրերու ուսումնարանին: Ուրիշ երեք խանութներ թողուցեր է իր երկու աղբակներուն, պայմանով որ ասոնց մահէն յետոյ անոնք մնան Կոյիկոյ Ս. Աստուածածին եկեղեցիին: Մնացած հարստութիւնը որ խոշոր գումար մըն է, կտակած է իր եղբորորդի Պ. Սոլոմոն Ալեքսանդրեան Բաբանասեանցին, որ նոյնպէս մտադիր է եղբր հետեւիլ իր բարեպաշտ մօրաքոջ առաքինի օրինակին:

— Վերջերս թիֆլիզի մէջ մեռաւ հայազգի զօրավար Դիմիտրի Բոգտանովիչ Տէր Ասատուրեանց, 62 տարեկան հասակին մէջ: Թուրքո-ռուս պատերազմին ատենը, Տաւրոսի լեռնականներն ապստամբած ըլլալով, Տէր Ասատուրեանց զրկուեցաւ զապիլ այդ ապստամբութիւնը: Քաջարի հայր փառաւոր յաջողութեամբ պսակեց իր

դժուարին ձեռնարկը, որուն իբրեւ վարձ կայսր կողմէ ստացաւ գեներալ Լէյտինանտի բարձր աստիճանը: Տէր Ասատուրեանց 1884ին անդամ նշանակուեցաւ Հայոց Բարեգործական Ընկերութեան թիֆլիզի, և յետոյ փոխ նախագահ: Եռանդուն հայրենասէր մըն էր ու ողբացող իր ազգին ցաւերուն վրայ: Լազարեան ճեմարանն ստացած էր իր նախնական կրթութիւնը:

— Անցեալները փարոսէն առնելով ծանուցինք լծէ կիլիկիոյ ինքնընտրի կաթողիկոս Գազանճեան եպիսկոպոսը իր աթոռէն հանուելով Պէրուլի զրկուած էր: Այժմ նոյն լծիւթը կը ծանուցանէ լծէ Յրնուզի վանահայր Նիկողոս եպիսկոպոս Խորխոռնին ալ որ համախոհն ու գործակիցն էր Գազանճեանին, զիմում ըրեր է Կրօնական Ժողովին զընտմ յայտնելով: Կրօնական Ժողովը արտօնեւ է զինքը վերստին վարել ազգային ու հոգեւոր պաշտօններ:

— Բեզերպալուրի Ռուս լծիւթերը կը հաղորդեն լծէ ի մօտոյ պիտի հրատարակուի հատոր մը Եղբայրական օգնութիւն վնասուած հայերին անուն, ռուսերէն լեզուով: Ասիկա հաւաքածոյ մըն է որուն մասնակցած են ռուս գրականութեան և մամուլին մէջ ծանօթ հեղինակներ և հրապարակախօսներ, ընդ որս մէկ քանի հայեր ալ: Այս հաւաքածոն, բացի գրական նիւթերէն, հարուստ է պատկերներով:

ՄԵՇՈՒՏՅԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Գ Ի Շ Ե Ր Օ Յ Ի Կ

— — —

Վարժարանս որ արդէն հանրաժանութ է Կ. Պոլսոյ մէջ ունեցած իր արդիւնաւոր գործունէութեամբ, ծանօթ դէպքերու պատճառաւ դադրած ըլլալով, այս անգամ վառնայի մէջ պիտի վերահաստատուի յառաջիկայ սեպտ. 15 էն սկսեալ:

Վարժարանին ծրագիրը բարեփոխուած է համապատասխան երկրին հանգամանքներուն, և մեծ դիւրութիւններ կընծայէ այն աշակերտաց որոնք փափագին յառաջիկային պետական բարձրագոյն դպրոցներու մէջ իրենց ուսումը շարունակել: Առ այս Պոլսկարերէն լեզուն մեծ տեղ կը բռնէ յայտագրին մէջ հաւասար Մայրենի և ֆրանսերէն լեզուաց: Իսկ օսմ. լեզուի ուսումը պարտաւորիչ է միմիայն թուրքիւն գալիք ուսանողներուն: Մեծ հոգ կը տարուի նաեւ նախնական և երկրորդական դիտութեանց, գրութեան և գեղարուեստի ճիւղերուն:

Կընդունուին միմիայն դիշերօ լծիկ աշակերտներ որոնք ընտանեկան խնամքի և հոգածութեան

առարկայ են: Տարեկան թոշակն 30 օսմ. ոսկի. վեցամսեան կանխիկ:

Տնօրէնութիւնը կը յուսայ լծէ Պոլսկարիոյ հայ հասարակութեան կողմանէ եւս պիտի գտնէ այն շերտ համակրանքը զոր կը վայելէր թուրքիւլ մէջ, և այս սկզբնականութեամբ կը խնդրէ այն պատճառներէն որոնք կը փափաքին իր խնամոց յանձնել իրենց զաւակաց դաստիարակութիւնը որ հաճին մինչեւ յառաջիկայ սեպտ. 1 անձամբ կամ նամակով պէտք եւ զած դիմումն ընել, աւելի մանրամասն տեղեկութիւններ քաղելու համար, առ հիմադիր Տնօրէն

Գ. Պ. Մէլոնուաճեան

Oulitza Botéva, 82. — IV Varna (Bulgarie).

ԹԻԻՐՔԼԵՐ ԹԵՄԱԼԻԱՏԱ

— — —

Թիւրք օրաուսներն թէսալիա տան չըգմասընը Սուլթան մէպտէն գապուլ իթմիշ իտի: Պոլսուստատա էվրոքա էլլիլէրի վէ գապիլէլէրի պիւր պէօյլէր մուվաֆագիլէթ էլտէ իթմիշ կիպի ումում էհալինին զիհինիլ բահաթլանտըմագ մագսէտի իլէ լծէպըիգնամէ եօլլու միւլթէատիա լծէլէկրաֆլար ալուպ վէրմէքտէ իտիլէր: Իլլթէ օլ կիւնտէն պէրու իքի հաֆլթա կէշտի վէ էլան թիւրքլէր թէսալիաւա պուլլընըօր, վէ օրատան չըգմալարը իլլին տախի պու սաաթա գաւտար պիւր վագըթ լծային օլլնմա մըլ տըր:

Պիւր լծարաֆտան լծիւրքլէրին գանլը բէնչէլէրինտէն պարի ճանլարընը գուրթարմըլ օլմագ իլլին էսեանիլթանա գալմըլ օլան եիւպիլլէրիլէ խիսթիլլան էհալի աճ վէ չըպլագ Ալլինանըն սօգաղալընտա սիւրիւնմէքտէ վէ տիկէր լծարաֆտան լծիւրքաւ քէլլէրի լծէսալիանըն միւնպիտ վէ մահսուլտար օվալարընը չէօլէ՝ վէ գասապա վէ քէօյլէրի վիւրանէլէր լծահվիլ իթմէքտէ օլտըղլարը հալտէ, ումում Շարք խըրիսթիլլան միլլէթլէրին հայաթ ու մէմաթը լծային իտէճէք օլան օգլարը եէտլէրինտէ լծութան իքի իմբէրաթօրլար գէվէլէրի իլէ պէրապէր բէմալը մէսէրրէթլէ եէքտիկէրինի տէրաղուլ իթմէքտէ վէ կէօեա պէնի պէշէրին պախթիլարըղը իլլին սուլհը ումումինին լծագվիլէսինտէն պահս իթմէքտէ տիլլէր: Բուս վէ Ալլան միլլէթլէրին էքսէրիլլէթէն ճէհալէթիլտէն իսթիֆատէ իտէն պու հիւքիւմտարլարըն պիւրի բէնտի սիւքիւտ գալմասը իլլէ, տիկէրի լծիւրքլէրի լծէլլիլթ իթմէքտէ օլմասը իլլէ ումում Շարքը ֆէլաքէթ կիւրտապընա իլլա իթմիշ օլմագլա պէ-

րապէր, պու կինն Բէթրապուրկ սերայարընտա գայտաղգճա եէք տիկէրինին ուղղրնա պատէլէր նուշ իթմէքտէ տիրէր. վէ ան լէրին միւրէվիլիճի էֆէրարը ուն կազէթալար՝ ֆադիր էհալինին կէօզլէրինէ թօղ աթմըլ օլմագ իչին, «Իբի Իմրէրաթօրլարըն պու կէօրիւշմէլէրի Բուս վէ Ալման միլլէթլէրին վէ ումուճ ինսանլա- ըն մէսուտիյէթի միւսթագպէ- լէսինին թէմինինէ պիր տէլիր տոտ օլըն.նալը տըր» տէյօրլար Էյվա՛հ

ՊՈՒ ԿԻՆՔԻ
ԹԵԼԵԿՐԱՖԼԱՐ

(Աժանս Պաշտանիք)
ԲԵՐՍԱ ՖԵՐՏԻՆԱՆՏ ՍՍԱՆՊՈԼՍԱ

Սթանպօլ, 28 Յուլիս, րեւմի
Սուլթանա արզը սատագաթ վէ պէյանը ուպուտիյէթ իթմէք իչին Պուլկարիա պէյի՝ Բրէնս Ֆէրտի- նանտ, պուրայա եէթիշտի:

Սթանպօլ, 28 Յուլիս
Պուլկար Բրէնսի վէ Բրէնսէն հագարաթը Պօրիս վաբօրը իլէ պուրայա վասըլ օլտուլար. Սուլ- թանըն եապէրանը հարպիյէտէն սէր եապէր Շաքիր բաշա վէ սա- յիր պէօյիւք զաթլար, քէզա Պուլ- կարիա Սթանպօլ մասլահաթկիւ- զարը քէնտի մայէթ մէմուրլարը իլէ, Պուլկար էլիզարքը վէ Սթան- պօլտա մուգլմ Պուլկար միւթէ- պէրանը Բրէնս վէ Բրէնսէն հա- զարաթընըն վիլուտիլի պօղազտա պէքլէմէքտէ օլուպ, քէմալը թալ- թիֆլէ անլէրի գարշըլաւըլար: Բրէնս մէքլէր ալալլէ Տօլմա Պաղչէյէ էնիպ, օրատան սա- ըայը հիւմայուն ֆայթօնլարը իլէ Երլուրա կիթի:

Բրէնս հապէթլէրի էվիլէքի զի- յարէթինտէ՝ պիր տախի Սթան- պօլա թէլլիթ իթմէլէրի իչին Սուլթանտան տալէթ օլունմըլ օլ- մագլէ պու տէֆա Բրէնսին զիյա- ըլէթի Սուլթանըն տալէթինէ մէպ- նի օլմուշ տըր: Պուլ զիյարէթ տաշա էվիլէ իծրա օլընաճապ իտի իսէտէ մուհարէպէ սէպէպի իլէ թէէլիթ օլընմըլ ըտը:

ՎԱՆ ՎԻԼԱՅԵԹԻՆՏԷ ԻՍԹԻԼԱԼ
Սթանպօլ, 27 Յուլիս
Պապը Ալինին վանտան ալտը- ղը պիր րաբօրթօյա կէօրէ, սի- լաշըլը էրմէնիլէր Աճէմիսթան սի- նօրընտան թիւրքիայա կէչիւպ, ֆիւրտէր իլէ ճէնկլէմէքտէ տիր- լէր, գալկալար էլան տէվամ ի- տէյօր. պու խուսուտա գօնսօ- լոպարտան հիչ պիր րաբօրթ վի- ռուտ իթմէմիշ տիր:

Սթանպօլ, 17 Յուլիս
Էլիլէր տինքի գօնֆէրանտա՝ թէնալիանըն պօշալմասը իչին վէրիլէն գարարլարը թէվֆիդ բա- շայա թէպիլդ իթմիլէր. պու մէ- սէլէտէն տօլայը պու կինն վիւքէ- լա մէճլիսի թէճէմիլ օլընտը:

Ստամբուլ, 28 Յուլիս
Սպանիա վիւքէլա րէյիսի Ս. Գանսօվասըն գաթիլի իսթիլթա- գընտա անարշիսթ օլաղընը պէ- յան իթտի:

ՄԱՀՔԻՒՄԻՅԵԹ

Կէնճ թիւրքլէրին Բարիստէ նէշր իթմիլլէրի Մէլլէրէթ Նամ կազէթա Էրմէնիսթան գըրկընլարը Սուլթանըն էմրի իլէ իծրա օլուն- մագլա պիր գաշ Էրմէնի՝ եանի միւսթալաղա իթմէմիշ օլմագ իչին՝ 300,000 քիշի գըրըմըլ օլտըլընը եաղմըլ օլմասընտան տօլայը, Բա- ըիս թիւրք էլիլիսի մէքլէր կազէ- թանըն մուհարըրլէրի ալէյհինտէ տալայա գըլամօլընմասընը Ֆրան- սա հիւքիւմէտինտէն թալէպ իթ- միշ իտի: Մէլլէրէթին մուհար- ըրլէրի Ահմէտ Բիզա վէ Ապուիլ Կանէմ վէ մէսուլը Ս. Հուլիսն թաշթը մուհաքէմէյէ ալընմըլ օ- լուպ, Բարիստէ Յուլիս 24տէ մուհաքէմէլէրի իծրա օլընարագ, մէրգուման 16շար ֆրանգ ճէզայա մահքիւմ օլընտըլար:

Բարիս էլիլիսի Մէլլէրէթին մու- հարըրլէրի 16շար ֆրանգ ճէզայա ուղրաթմագլէ էֆէնտիսինէ պիր իշկիւզարըլը կէօթլէրտի իսէտէ, տիկէր թարաֆտան Սուլթանըն նամուսըն՝ Ֆրանսա մահքէմէսին- տէ 16 ֆրանգ գըլմէթ թային օ- լընմըլ օլտըլընը ալէնէն կէօթլէր- միշ օլտու:

ՄԻԻԹԵՆԵՎ ՎԻԵ

Սրանտարտըն Սթանպօլտան ալտըլը պիր թէլէկրաֆա կէօրէ, թօգատ գըրկընընտան տօլայը իտամա հիւքմ օլուն 27 քիշի Սթանպօլա կէթիլիլիպ գաթլ օ- լընաղար ըմըլ

Պօնպալար վէ սայիր բաթլա- յան ալէթլէր սարմայը էօյրէթ- մէք իչինն Բարիստէն Սթանպօ- լա կէլիշ օլուն պիր քիմէնէի պուլուպ էլէ վէրէնէ թիւրք հիւ- քիւմէթի 500 լիրա պալաշիշ վատ իթմիշ օլտըլընը Սթանպօլտան Սրանտարտա պիլտիլմիլէր տիր:

Թաւառա օգունտըլընա նազա- ըն, Սուլթան Կրուպքօվ բաշա վասիթաւը իլէ քէնտի էլ Խաղըսը օլուն պիր մէքթուպ Ալմանիա իմ- բէրաթօրընա եօլմամագտա ըմըլ. մէրգուճ՝ բաշա ալտըլը էմիր իւզ- ըն իւշ կինն Սինաիյատա գալուպ Բուճանիա գըրալը իլէ միւլա- գաթտա պուլընաճագ: Զանն օ- լընտըլընա կէօրէ բաշանըն Բու- մանիատա գալմասը սիյասի պիր մագսէտէ մէպնի օլաճագ տըր: զիրա Պալգանտաքի ուֆագ հիւ- քիւմէթլէրին ամալը սիյասիյէսի- նին էօնիւնիւ ալմագ իչինն թիւր- քիա Բուճանիա իլէ պիր իթթի- ֆագ հուսուլա կէթիլմէք պա- պընտա սամիլի սուրէթտէ միւ- զաքէրէլէրտէ պուլընմագտա տըր: պէօյլէ պիր իթթիֆագըն թարա- ֆէյնէ ֆաիտէլի օլաճաղը պէքէ- նիլմէքտէ իմիշ:

Էրմէնիսթանըն ումուճ գըրկըն- լարը սըրալարընտա թօգատը

գուրթարմըլ օլուն Ֆէրիդ Մուս- թաֆա բաշանըն Կիրիտէ կիթ- մէք իչինն թօգատտան չրգու- սընտան 17 կինն սօնրա թօգա- տըն սօն գըրկընը վուգուլա կէ- միշ իտի: Բաշա՝ մուսիլլէյհ ի- քի սէնէ միւթէմատիլն մէքլէր շէհրի մուհաֆաղա իթմիշ օլտը- տը իչինն պիր միւքեաֆաթա նայիլ օլմատըլընտան մատա՝ պուլտան իբի ալ մուգատտէմ Կիրիտէն կէրի չաղըրըլուպ, Սթանպօլտա հապս օլընմըլ տըր: Մուսթաֆա բաշա վ. զիֆէյինտա վէ սահիպի վիճտան պիր զաթ օլուպ, վաղիֆէսինտէ պիր գու- սուրը սէպգաթ իթմէմիշ իտի: Ֆագաթ ումուճ գըրկընլար էս- նաընտա Սթանպօլտան հէր թա- լաֆա կէօնտէրիլտիլի կիպի թօ- գատա տախի եալէրի մախսուլէ գըրկըն իչինն վէրիլէն էմրի շի- ֆահիի իծրա իթմէյուպ՝ բաշա պա թէլէկրաֆ Ենիտէն էմր իսթէմիշ վէ Սթանպօլտան տախի գալէմ թաշթընտա պէօյլէ պիր էմր վէր- մէք մինասիպ կէօրիւշմէմիշ օլ- մագլէ թօգատ էրմէնիլէրին գը- լընտան գուրթուլմալարընա սէպէպ օլմուշ ըտը:

Բաշաի միւմաիլէյհ պու հարէ- քեաթը իլէ Երլուրըն ինթիգա- մընա լայըգ օլմագլէ պու կինն թէլէտիպ օլընմագտա տըր, պուտա թիւրքիատա իծրա օլընան ըսլա- հաթըն պիր գըմմը օլմուլը, եանի ճանիլէրէ միւքեաֆաթ՝ մալուլմ- լուրա միւճագաթ վէրմէք:

Ամիրալար՝ Կիրիտէ կիթմիշ օ- լուն Ճէվատ բաշանըն թէլէկրաֆ մուխապէրաթընը թէվիլիշ իթ- մէսինէ միւսատէ իթմիշլէր տիր:

Պիր Ալաւրիլդ՝ Սպանիա վիւ- քէլա րէիսի Ս. Գանսօվաս իւզէ- ըրինէ իւշ տէֆա րէվօլլէր պօ- շաթմըլ վէ Ս. Գանսօվաս պիր սա- աթ սօնրա «Եաշասըն Սպանիա» տէյուպ վէֆաթ իթմիշ տիր:

ԲՈՒՍՃՈՒՔ ՖԵԼԱՔԵԹԻ

Թիւֆէնկ ֆիշէնկլէրինտէ պա- ռութ վէ գուրշուլարը չըգարըպ ալըրմագ իչինն 300 քիշի գատար էրքէկ, գարը վէ մէքթէպ թալէ- պէլէրի Բուճուգտան 5 քիլօմէթր ուզագ պիր էպնիյէտէ չալըլմագ- տա իքէն՝ ճուճա կիւնիւ սաաթ իւշ րատտէլէրինտէ նակէհան պա- ռութլար աթէշ ալըպ, տէհէթլի սուրէթտէ բաթլամըլ վէ աթէշ պիլթիւն էպնիյէի սարմըլ օլմագլէ, 300 քիշի միւթէճագիւղ ամէլէ- տէն 50 քիշի սէլամէթ գալապիլ- միշ տիր: տիկէրլէրի 250 քիշի գատար էօլմիւշ վէ աղըր սուրէթ- տէ եարալանմըլ օլուպ, Խարալը- լար քէմալը տըրգաթլէ թէտալի օլընմագտա, վէ պուլնարտուն տախի պաղըլարը էօլմէքտէ տիր: Ղալիլի զաիլէնին իքիւնի ճուճա էրթէսի կիւնիւ 50 էօլիւ ֆէվգէլատէ պիր

մաթէմնագ տալլէ տէֆն օլընտը. Բրէնս հաղըթլէրի վէ վիւքէյա հէլէթի Բուճուգտա օլուպ, պու ալինը Բուճանիյէտէ հաղըր պու- լանմըլար տըր:

Պու ֆէլաքէթէ գուրպան կի- տէն պէտպալտարըն պիր թա- գըմը թանըլմագ տէրէճէյէ կէլ- միշ, հաթթա ճիւլարտա՝ բարչա- լանմըլ օլուն ինսան աղալարը պուլընմագտա ըմըլ:

Խուսուսի օլուն թահգիլաթլա- ըա կէօրէ, թէլէթ օլանլարտա 20 քիշի գատար էրմէնի պուլընմասը գանն օլունըյօր: Ալիլիլէն չալըլ- մագ իչինն վարնատան օրայա կիթմիշ օլանլար սաղ գալըլար վէ, պուլարըն իսթիլէրի միւն- տէրիճ պիր ճէտվէլ մախսուսէն պիլէ կէօնտէրիլմիշ տիր:

Ֆէլաքէթլէրին ալիլէրինէ թէվիլ օլընմագ իւզըն՝ Բրէնս հաղըթլէրի 10000 ֆրանգ իհ- սան իթմիշ վէ վիւքէլա 5000 ֆր. վէ Պէլէտիյէ 3000 ֆր. իանէ վէրմիշ օլուպ, ումուճն իանէ թէճէմիլիսինէ տախի միւսթաշէ- ըլթ օլընաճաղը սէյօյլէմէքտէ տիր:

Ի ՆՊԱՍՏ ԱՆՔԱՏԱԽՆԱՄԻ

Շաբաթ գիշեր Անկէլ Սլափօֆի թատերասրահին մէջ Ֆասուլա- ճան խուճիլն կողմէ պիտի ներ- կայացուի ՏՕՆ ՍԵՉԱՐ ՏԸ ՊԱ- ՉԱՆ կամ ՊԱԼԱՍԻ ՈՃԻՐԸ, Ի նպաստ տեղւոյս Ալքատախնամ՝ լն- կերութեան:

Ծրծաղաշարժ զաւեշտ:
Ալքատախէր հասարակութիւնը կը հրաւիրուի նիւթապէս բաշալե- ըիլ այս ներկայացումը:
Տոմարկներն այսօրուրնէ կը ծախուին Սասուն սրճարանն և Արագած ճաշարանը:

ՀԵՐՔՈՒՄ

Իրաւունքի 45 թիւին մէջ Կա- լաքէն գրուած թղթակցութիւնը զիս կամբաստանէր իբր թէ գրամ- ներ շորթած ըլլամ ասկից անկից և յետոյ խոյս տուած ըլլամ: Ներ- կայիւս կը փութամ հերքել իմ մա- սիս եղած այս անհիմն ու անտեղի զրպարտութիւնն: որ ուրիշ բան չի կրնար ըլլալ եթէ ոչ թշնամու- թիւն: Ով որ ինծի հետ անձնա- կան հաշիւ ունի, թող կարգադրէ ուղած կերպովը:

ԳՐԻԳՈՐ ՇԱՀՆԱԶԱՐՈՅ
Վառնա

ԱՁԴ

1897 Սեպտեմբեր 1էն սկսեալ վար- ճու պիտի տրուին Հաճի Բանաթօ Կա- րապաթաքի զինուորներ և պարտէզը, որ կը գտնուին Վառնայի Նոր թաղը, թիւ 5, ծովեզերեայ պարտէզին գի- մացը:
Վարձել փափագողները մանրամա- նութեանց համար կը հրաւիրուին դի- միլ կալուածատիրոջ, գրաւոր կամ բերանացի, առ
ՀԱՃԻ ԲԱՆԱԹՕ ԳԱՐԱՊԱԹԱՔ
Վառնա, 25 Յուլիս 1897 2—6